

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત

તૃતીય વર્ષ બી.એં.

૨૦૦૭-૦૮

પેપર-૬ (બ)

બેંકિંગ અને નાણાંકીય (વીત્તીય) બજારો

એકમ-૧: નાણું અને વ્યાપારી બેંકીંગ

નાણાનાં પુરવઠાના અંગો (M1, M2, M3, M4) નાણાં બજાર અને મૂડી બજાર-નિયંત્રિત અને બિન-નિયંત્રિત ધિરાણ બજારો-વિકસિત નાણાં બજાર અને મૂડી બજારની લાક્ષણીતતાઓ-ભારતમાં નાણાકીય પધ્ધતિનું મહત્વ-શાખ સર્જનની પ્રક્રિયા-બેંકોની અસ્કયામતો અને જવાબદારીઓ-રાષ્ટ્રીયકરણ અને પશ્ચાત ભારતના આર્થિક વિકાસમાં વ્યાપારી બેંકોનો ફાળો- વ્યાપારી બેંકો દ્વારા શાખ સર્જનની પધ્ધતિ-હેતુ અને મર્યાદા-સુદ્ધ બેંકિંગ યવસ્થા માટેની પૂર્વ શરતો-વિત્તીય વ્યવસ્થાના ઉદારીકરણ માટે લેવાયેલા પગલાઓની ટૂંકી સમીક્ષા-ભાવી સુધારાઓની દીશા

એકમ-૨: ભારતમાં નાણાકીય સંસ્યાઓ

ભારતમાં નાણાકીય સંસ્યાઓ અને તેના કાર્યો-કેન્દ્રિય બેંકનું કાર્ય અને હેતુઓ-શાખ નિયંત્રણના સાધનો-પરિમાણાત્મક અને ગુણાત્મક પધ્ધતિઓ-બેંકદરની નીતિ-ખુલ્લા બજારની નીતિ-પરિવર્તનશીલ અનામત ગુણોત્તર અને પસંદગીયુક્ત પધ્ધતિ, ભારતની રીઝર્વ બેંકનો ફાળો અને કાર્યો-આર. બી. આઈ. નો વિકાસ અને નિયંત્રણકર્તા તરીકેનો ફાળો-નાણાકીય નીતિના હેતુઓ અને મર્યાદાઓ-ભારતમાં સહકારી સંસ્યા અને વિકસ (માટેની) બેંકોનું માળખું (લક્ષણો, પ્રકારો, માળખું, વિકાસ)- તેમના હેતુઓ, ફાળો અને મર્યાદાઓ- બિનબેંકિંગ નાણાસંસ્યાઓ(બેંકેત્તર વિત્તીય સંસ્યાઓ)- એન. બી. એફ. આઈ. જેવી કે મ્યુચ્યુઅલ ફંડ, એલ. આઈ. સી., મૂડીરોકાણની કંપનીઓ, વેન્યર કેપીટલની વ્યાખ્યા, પ્રકારો અને મહત્વ, ભારતમાં તેમના સુદ્ધ નાણાકીય સંચાલા માટે આર. બી. આઈ. અને સેબી દ્વારા તાજેતરમાં લેવાયેલા પગલાઓ.

એકમ-૩: વિત્તિય બજારો

વિત્તિય બજારોનું માળખું-કાલમની-અર્થ, કાણ ભાગ લઈ શકે? ડર કઈ રીતે નક્કી થાય છે.? ટ્રેઝરી બીલ અને કોમર્સીયલ બીલ- અર્થ, પ્રકારો-શેર બજાર અને ગીલ્ટ (સરકારી જામીનગીરીઓ)સિક્યુરીટીનું બજાર- અનિયંત્રિત શાખ બજાર- ભારતમાં નાણાંકિય ક્ષેત્રના સુધારાઓ-ભારતમાં મૂડી બજારની કામગીરી અને સેબી

એકમ-૪: વિદેશી હૂડીયામણના બજારો

વિદેશ વિનિમય-વિદેશ વિનિમય દર-વિદેશ હૂડીયામણ બજાર-વિનિમય દર અને પૂર્વ (વાયદાનો) વિનિમય દર- સ્થિર અને પરિવર્તનશીલ વિનિમયદર, સમયગાળા દરમ્યાન વિનિમયદરનું નિર્ધારણ અને વિનિમય દરના નિર્ધારણમાં સક્ષણ (હેજિંગ) નું મહત્વ (હેજિંગની સમજ આપવી, ટૂકનાંધ પૂછી શકાય)- યુરો- ડાલર બજાર- તેનો ફાળો અને મહત્વ.